

Sygn. akt V U 53/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st.sekr.sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 roku w Słupsku

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 21 listopada 2012 roku znak (...)

w sprawie **J. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. W. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku nr 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 27 listopada 2012 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego J. W. 60 zł (sześćdziesiąt zł) tytułem kosztów procesu

Sygn. akt VU 53/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21.11.2012 r., znak (...), odmawiającej mu prawa do emerytury. Ubezpieczony domagał się zmiany decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999r. wymagany staż ogółem, ale nie wykazał wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył okresu zatrudnienia od 03.05.1976 r. do 05.10.1983 r. oraz od 15.11.1983 r. do dnia 31.12.1999 r. w Stoczni (...), gdyż zakład pracy w świadectwie pracy w warunkach szczególnych podał, że J. W. pracował na stanowisku cynkarza-galwanizera, lecz nie określił przez jaki okres praca świadczona była na poszczególnych stanowiskach.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. W., urodził się (...)r., w dniu 05.11.2012r. złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nie pozostaje w stosunku pracy od 2001 roku. Korzysta z prawa do zasiłku przedemerytalnego. Wykazał według stanu na dzień 01.01.1999r. okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 27 lat 4 miesiące i 18 dni. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 1 rok 3 miesiące i 2 dni okresu pracy w warunkach szczególnych. Zaskarżoną decyzją z dnia 21.11.2012 r. odmówiono mu prawa do emerytury z uwagi na nie wykazanie pracy w warunkach szczególnych oraz braku wymaganego wieku.

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1 – 3, kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych – k. 4, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k. 9, zaskarżona decyzja k. 11 – 11v./

Ubezpieczony J. W. w okresie od 03.05.1976 r. do 05.10.1983 r. oraz od dnia 15.11.1983 r. do dnia 31.12.1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego go na danym stanowisku wykonywał pracę cynkarza i galwanizera w Stoczni (...). Praca jego mimo, iż była świadczona przez 7 godzin była pracą w pełnym wymiarze czasu pracy. Tam gdzie pracował ubezpieczony było przygotowanie do cynkowania czyli wytrawianie, czyszczenie i samo cynkowanie i galwanizowanie. Praca ubezpieczonego polegała na cynkowaniu detali. Był on narażony na opary kwasów i innych czynników chemicznych, temperaturę, gdyż kąpiele były w wysokich temperaturach ok. 470 stopni. Przez pewien okres czasu był brygadzystą pracującym kilku cynkarz. Prace galwanizacyjne wykonywał przez 3 lata i polegało to na powlekanii metali miedzią, cynkiem. Ubezpieczony cały czas cynkował, a prace galwanizacyjne wykonywał dodatkowo. Jedynie w okresie od 06.10.1983 r. do 30.12.1983 oraz od 12.02.1997 do 12.08.1997 wykonywał prace malarza-konserwatora.

/dowód: akta sprawy: zeznania świadka A. N. – k. 35v. w zw. z. k.37 (00:18:53-00:25:24), zeznania świadka B. N. – k. 36 w zw. z k. 37 (00:25:25-00:30:56), świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawione przez Stocznnię (...) S.A. w U.- k. 13, akta osobowe ubezpieczonego-koperta k. 29: podanie ubezpieczonego do Dyrekcji o przyuczenie do zawodu cynkarza-galwanizera, karta obiegowa z dnia 03.05.1976 r., protokoły z egzaminu praktycznego na cynkarza, angaże ubezpieczonego/

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych. Do ustalonego przez organ rentowy okresu należy doliczyć 7 lat 5 miesięcy i 3 dni oraz 15 lat 1 miesiąc i 16 dni – co daje 23 lata 9 miesięcy i 21 dni a po odliczeniu 90 dni okresów nieskładkowych 23 lata 6 miesięcy i 21 dni.

/dowód: akta sprawy : zeznania świadka A. N. – k. 35v. w zw. z. k.37 (00:18:53-00:25:24), zeznania świadka B. N. – k. 36 w zw. z k. 37 (00:25:25-00:30:56), świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawione przez Stocznnię (...) S.A. w U.- k. 13, akta osobowe ubezpieczonego-koperta k. 29 : podanie ubezpieczonego do Dyrekcji o przyuczenie do zawodu cynkarza-galwanizera, karta obiegowa z dnia 03.05.1976 r., protokoły z egzaminu praktycznego na cynkarza, angaże ubezpieczonego/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. W. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony J. W. na dzień złożenia wniosku nie miał ukończonych 60 lat – ukończył je dopiero dniu 27.11.2012 r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Nie pozostaje w stosunku pracy.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w dziale III pozycja 76 wymienione są prace w hartowniach i wytrawialniach, praca ocynkowaczy, ocynowaczy, kadmowaczy oraz galwanizerów - cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem. Stanowisko ocynkowacza oraz galwanizera wymienione zostało w dziale III pod poz. 76 pkt 2 –galwanizer , pkt 5 ocynkowacz zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MPHiPM nr 1-3 poz. 1).

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w spornych okresach z tytułu zatrudnienia w Stoczni (...) na stanowisku cynkarza- galwanizera jest pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy w Stoczni został potwierdzony zeznaniami świadków: A. N. i B. N.. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym znali zatem charakterystykę i warunki pracy J. W..

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Znalazły one zresztą potwierdzenie w dokumentacji ubezpieczonego związanej z jego zatrudnieniem tj. w aktach osobowych- angażach ubezpieczonego, protokołach z egzaminu praktycznego na cynkarza. Nadto z akt osobowych J. W. jednoznacznie wynika, że jedynie w okresie zatrudnienia tj. od 06.10.1983 r. do 30.12.1983 r. oraz od 12.02.1997 do 12.08.1997 r. ubezpieczony wykonywał inne czynności tj. pracował jako malarz-konserwator.

Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom, gdyż są one spójne i zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem.

Mając powyższe Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekracza wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawca ubezpieczonego pracę jego postrzegał jako pracę w szczególnych warunkach, zaś uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

Sądowi z urzędu wiadomo jest, że w roku 1981 bądź w 1982r. wprowadzono zasadę dotyczącą 7 godzinnego dnia pracy galwanizerów w całej Polsce. Praca wszystkich galwanizerów, mimo że świadczona przez 7 godzin, była pracą na pełnym etacie. Pracę na podobnych zasadach świadczą chociażby spawacze, którzy pracują dziennie przez 7 godzin w wymiarze pełnego etatu lub pracownicy zatrudnieni na oddziałach radioterapii.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 27.01.2012 r., w sprawie II UK 103/11 zasadnie powołanym przez ubezpieczonego, uznał iż pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (vide.: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27.01.2012 r., w sprawie II UK 103/11).

Sąd orzekające w przedmiotowej w sprawie w pełni aprobuje powyższe stanowisko Sądu Najwyższego.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego spornych okresach zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekraczała wymagane 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

W tym stanie rzeczy z przytoczonych motywów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. W. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz.1227 ze zm.) od dnia 27 listopada 2012 r. tj. od dnia ukończenia przez ubezpieczonego 60 roku życia nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego o czym orzekł jak w pkt I i II sentencji .

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 i 108 § 1 k.p.c. zasądzając od organu rentowego jako przegrywającego sprawę koszty poniesione przez ubezpieczonego tytułem zastępstwa procesowego. O zasądzenie tych kosztów ubezpieczony wnosił w odwołaniu. Sąd zasądził kwotę 60 zł stanowiącą minimalne wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym należną w sprawach o świadczenie z ubezpieczeń społecznych tj. w oparciu 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.